

Omeliġa

*Santwarju tas-Sultana tal-Qalb Imqaddsa ta' Ġesù, Tas-Sliema
Il-Ħadd 30 ta' Settembru 2019*

L-E.T. Mons. Mario Grech, Isqof ta' Għawdex

IL-PJAGA TAS-SOLITUDNI

F'Jannar li għadda l-Prim Ministru tal-Ingilterra, Theresa May, ħolqot Ministeru ġdid fil-Kabinett tagħha, b'mandat speċifiku: biex jiehu ħsieb dawk li qeghdin fis-solitudni! 15% tal-popolazzjoni Ingliża (disa' miljuni) jinsabu fis-solitudni. Bir-raġun, May issejjaħ is-solitudni bħala “pjaga nazzjonali”. Is-solitudni ma tagħmilx diskriminazzjoni għax taħkem lil kulhadd – adulti u żgħażaġh! Saħansitra hemm tfal li huma milquta minn dak li Zygmunt Bauman, ħassieb u soċjologu ta' fama, sejjah “il-virus” li qed iħassar u jikkomprometti l-ħajja llum.

Is-solitudni mhix fenomenu riservat għall-Ingilterra biss. Fl-Italja, 12% tal-popolazzjoni, u fi Franza ftit aktar minn 17%, iħossuhom waħidhom u ma jsibux widna li tismagħhom jew spalla biex iserrġu rashom! Aktar ma jogħla l-livell tal-faqar, aktar tiżdied is-solitudni. Is-solitudni tkattar il-faqar, iġġib magħha d-depressjoni, u f'każijiet estremi kapaċi twassal lill-bniedem biex jagħmel għażliet koroh u estremi.

Ma naħsibx li f'pajjiżna aħna meħlusa minn din l-epidemja tas-solitudni, imma kif is-soltu jġgri, aħna ndumu ftit biex nammettu l-fatti.

Meta nitkellmu fuq is-solitudni, ma nifhmux biss li persuna tkun fiżikament waħdiha – diġà din it-tip ta' solitudni waħidha hija tqila ħafna. Naf b'individwi, bħalma huma r-romol, li jaraw il-passjoni meta ħabta u sabta jsibu ruħhom waħidhom!

Imma hemm is-solitudni psikoloġika kkawżata mill-fatt li llum il-bniedem tant jinsab marsus fil-massa u l-ħajja saret tant mgħaġġla, li qed nitilfu l-kapaċità li nikkomunikaw ma' ta' madwarna. Dan il-faqar ta' komunikazzjoni jinsab saħansitra fid-djar tagħna fejn, biex nitkellmu minn kamra għall-oħra, bdejna nippreferu naqbd u l-mowbajl u “nċemplu” lil xulxin. Komunikazzjoni impersonali!

Hemm imbagħad is-solitudni intellettuali. Barra li donnu llum ma baqgħalniex hin biex nirriflettu u niżnu ftit b'mod kritiku l-emozzjonijiet u ħsus li jaqsmu minn moħħna, hemm ukoll il-fatt li fis-soċjetà llum jiddomina l-ħsieb uniku, fis-sens li huwa mistenni li kulhadd jaħseb l-istess u għaj jekk xi hadd joħroġ mill-*mainstream* tal-ħsieb predominanti, għax miskun hu.

Hemm is-solitudni morali: il-fatt li llum irridu dejjem nagħlfu u nikkuraw il-*jien* (individwalizmu), dawk ta' madwarna saru theddida għall-*jien*. Għalhekk, f'tentattiv biex iħares il-*jien*, illum il-bniedem qed isir espert kif jibni l-barrieri biex ma jkunx hemm *jien u int*. Hekk il-*jien* dejjem jiġi iżolat waħdu.

Saħansitra hemm is-solitudni spiritwali fejn il-bniedem sar tant mimli bih innifsu u sar tant ċert minnu nnifsu li jidhirlu li jista' jgħaddi mingħajr Alla. Bhal donnu r-ruħ (l-ispirtu) ġiet iffriżata.

Hija biss is-solidarjetà li tista' tgħinna nfiqu minn dan il-virus, għaliex li tkun solidali jfisser li turi interess, attenzjoni, viċinanza, imħabba u toffri għajnuna lill-proxxmu tiegħek.

Fid-dawl tal-Vangelu tat-Thabbira tal-Anglu lil Marija f’Nazaret, il-komunità Nisranija għandha kontribut x’toffri f’dan ix-xenarju. Meta nżommu quddiem għajnejna li kien dakinhar f’Nazaret li l-Iben ta’ Alla sar bniedem, napprezzaw l-għazla li għamel Alla biex ikun solidali mal-umanità. Alla jibgħat lil Ibnu fid-dinja għax gietu hasra mill-bniedem li kien waħdu! Fil-fatt, l-awtur tal-Ittra lil-Lhud iqiegħed dan il-kliem fuq fomm Ġesù: “Sagrificċju u offerta int ma ridtx. Imma ġisem int hejjejt għalija... Jien imbagħad għidt: *Hawn jien*, ġejt biex nagħmel ir-rieda tiegħek” (10:7). Fi kliem iehor, nisthajjel lil Ġesù qiegħed jgħid li hu sar bniedem biex bħala Alla seta’ jgħid lill-bniedem li qed jegħreq fis-solitudni: “*Hawn jien*” – Alla qiegħed hdejk! Dak li fi hdan it-Trinità ma kienx jaf x’inh i s-solitudni, sar bniedem bħalna u garrab hu nnifsu t-toqol tas-solitudni fejn saħansitra hassu mitluq ukoll mill-Missier!

Fl-istess grajja ta’ Nazaret, Marija wkoll tgħid lill-Anglu: “*Hawn jien* il-qaddejja tal-Mulej, ha jsir minni skont kelmtek”. Marija qed tgħid “*hawn jien*” lil Alla biex permezz ta’ Ibnu huwa jkun solidali mal-bniedem; imma qiegħda wkoll tgħid “*hawn jien*” lill-bnedmin fid-diffikultajiet tagħhom. Fil-fatt, fil-Vangeli nsibu li Marija qalet “*hawn jien*” lil Elizabetta u Żakkarija; qalet “*hawn jien*” lill-koppja għarajjes ta’ Kana; qalet “*hawn jien*” lil Ġesù meta kien fuq il-Kalvarju; u reggħet tenniet “*hawn jien*” lill-Appostli magħluqa u mbezzgħa fiċ-Ċenaklu!

Marija hija xbieha tal-Knisja. Kif jikteb il-Beatu Papa Pawlu VI, “l-azzjoni tal-Knisja fid-dinja hija l-prolungament tal-attenzjoni materna ta’ Marija” (*Marialis cultus*, 28). Għalhekk l-attitudni tagħha trid tkun l-attitudni tagħna bħala komunità ekkleżjali. Kif tagħmel il-qalb meta tkun mitluf imbagħad tisma’ lil xi hadd jgħidlek “*hawn jien*”, hekk kapaċi jieħu r-ruħ min huwa mitluf fid-deżert tas-solitudni u jisma’ l-lehen ta’ xi hadd jgħidlu *hawn jien*! F’dan il-kuntest ta’ solitudni li twaħħax, il-komunità Nisranija jrid ikollha fuq fommha din il-frazi rassiguranti. Il-kult huwa importanti, imma l-liturgija mingħajr din l-azzjoni ta’ karità u ta’ solidarjetà tkun liturgija bla sens. Hemm diversi oqsma fejn huwa urġenti li tidwi l-frazi *hawn jien*.

Il-familja, daqskemm tista’ toffri esperjenza ta’ komunjoni, daqshekk iehor nistgħu nirrenduha bħala *hostel* fejn jgħammru individwi li jiġu minn xulxin. Meta wiehed jikkunsidra li hafna drabi anki l-ġenituri huma assenti għal uliedhom (mhux bilfors minhabba raġunijiet ħżiena), huma l-ġenituri li jehtigilhom ilissnu *hawn jien* għal uliedhom. Anki l-ulied għandhom bżonn jitgħallmu jgħidu *hawn jien* lill-ġenituri tagħhom, partikularment meta dawn jikbru fl-età. Hasra li illum l-anzjani qed jitqiesu bħala piż żejjed u hafna għandhom seba’ mitt sena sakemm iqalftuhom ’il barra f’xi *home*.

Ma għandniex għalfejn noqogħdu naħsbuha biex ngħidu *hawn jien* lill-foqra ta’ żminijietna. Kif jikteb il-Papa Frangisku, “in-nuqqas ta’ solidarjetà mal-bżonnijiet tal-fqir jolqot direttament ir-relazzjoni tagħna ma’ Alla” (EG, 187). Jekk irridu nkunu Knisja kredibbli, it-triq hija waħda: li nkunu Knisja li, jiswielnha kemm jiswielnha, ngħidu *hawn ahna* biex ngħinu lil kull min hu fqir. Li nagħlqu l-bieb f’wiċċ il-fqir huwa dnub.

Irridu nkunu lesti li ngħidu *hawn ahna* lil kull min qiegħed ibati minn xi stigma soċjali bħalma huwa l-każ tad-drogati, persuni li jkunu ħargu mill-ħabs, persuni li għandhom xi diżordni mentali, u oħrajn. Filwaqt li għal xi wħud l-istigma hija motiv validu biex jeskludu jew iqiegħdu fil-ġenb lil dawn il-persuni, għalina d-dixxipli ta’ Kristu din hija opportunità biex nilqgħuhom u ngħinuhom fil-proċess ta’ riabilitazzjoni. Anki jekk kulhadd, inkluż l-

Istat, ikun qata' qalbu minn xi hadd, bhala Knisja ahna rridu nibqghu noffru messagg ta' tama.

Fuq kollox, ghandna bzonn nghidu *hawn jien* lil dawk li jinsabu f'mizerja spiritwali. Hafna drabi bghattna l-messagg li l-komunita Nisranija hija ffurmata biss minn nies perfetti. Konsegwenza ta' dan, dawk li ma humiex perfetti (fil-fehma tieghi din hija r-regola) setghu tilfu kull tama li jistghu jsibu posthom fil-gemgha Nisranija. Huwa fatt li ladarba hafna ghandhom il-fantasija li huma "perfetti", allura facli jassumu atteggmenti li jbarru lil min mhux. Għall-kuntrarju ta' dan, lil dawn l-ahwa l-komunita Nisranija trid ittennilhom *hawn jien*, biex minkejja li ghandhom passi tqal, timxi magghom wara Gesu. Ahna jrid ikollna l-kuraġġ li nghidu *hawn ahna* wkoll lil dawk li ghandhom diffikulta biex jacsettaw lil Gesu f'hajjithom – hija din is-solidarjeta taghna magghom li ddewwaqhom il-benna ta' Gesu!

Mill-bierah dan it-tempju huwa Santwarju Marjan. Xieraq li ghalhekk hawnhekk isir centru ta' pellegrinaggi fejn l-Insara jigu jistkennu taht il-mant ta' Marija Regina tal-Qalb ta' Gesu; imma nirrakkomandalkom ukoll biex taghmlu minn dan is-santwarju dar ghal dawk li huma milquta mill-pjaga tas-solitudni. Inzommu quddiem ghajnejna dak li jikteb San Gwann Damaxxenu dwar id-devozzjoni Marjana: "Lil Marija ahna nqimuha bil-mizerikordja u s-solidarjeta lejn il-foqra" (*It-II Omelija dwar id-Dormizzjoni*).